

WYDAWANIE DECYZJI INTERPRETACYJNYCH PRZEDSIĘBIORCOM PRZEZ ZUS

Tomasz Brzezicki, Monika Noga
Jacek Wantoch-Rekowski

PORADNIKI KADROWE

WYDAWANIE DECYZJI INTERPRETACYJNYCH PRZEDSIĘBIORCOM PRZEZ ZUS

Tomasz Brzezicki, Monika Noga
Jacek Wantoch-Rekowski

PORADNIKI KADROWE

Wolters Kluwer

WARSZAWA 2021

Stan prawny na 31 października 2020 r.

Recenzent

Dr hab. Rafał Dowgier, prof. Uniwersytetu Białostockiego

Wydawca

Dagna Kordyasz

Redaktor prowadzący

Livia Śpiewak

Opracowanie redakcyjne

Violet Design

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-221-9

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
----------------------------	-----------

Wstęp	15
--------------------	-----------

Część I

PROBLEMATYKA TEORETYCZNOPRAWNA

Rozdział I

Zagadnienia wprowadzające	21
--	-----------

1. Geneza i podstawa prawna interpretacji przepisów składkowych.....	21
2. Zasady związane z możliwością uzyskania interpretacji przepisów składkowych.....	26
2.1. Wprowadzenie	26
2.2. Zasada prostoty (braku formalizmu)	27
2.3. Zasada taniości	29
2.4. Zasada szybkości	30
2.5. Zasada ochrony.....	31
2.6. Zasada stabilności	33
2.7. Zasada jawności	34
2.8. Zasada mocy wiążącej utrwalonej praktyki interpretacyjnej.....	36

Rozdział II

Podmioty uprawnione do uzyskania interpretacji przepisów składkowych	37
---	-----------

1. Przedsiębiorca jako podmiot uprawniony.....	37
--	----

2. Przedsiębiorca a płatnik składek na ubezpieczenia społeczne.....	43
3. Strona podmiotowa a zasada równości wobec prawa	45

Rozdział III

Zakład Ubezpieczeń Społecznych jako podmiot wydający

interpretację.....	49
1. Zakład jako organ administracji publicznej.....	49
2. Jednostki organizacyjne Zakładu wydające interpretację.....	51

Rozdział IV

Zakres i wymogi formalne wniosku	55
1. Zakres wniosku.....	55
2. Wymogi formalne wniosku o wydanie interpretacji składkowej	59
3. Zakres żądania	59
4. Oznaczenie przedsiębiorcy.....	63
5. Adres.....	64
6. Podpis.....	65
7. Złożenie wniosku o interpretację składkową przez pełnomocnika.....	67
8. Sposób złożenia wniosku o wydanie interpretacji składkowej	70
9. Wymogi fiskalne.....	71
10. Wysokość opłaty za wydanie interpretacji	73
11. Termin wniesienia opłaty.....	76
12. Zwrot opłaty	76

Rozdział V

Rozstrzygnięcia w sprawie interpretacji.....	79
1. Decyzje w sprawie wydania interpretacji indywidualnej	79
2. Decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie interpretacji indywidualnej.....	84
3. Postanowienia w sprawie wydawania interpretacji indywidualnej	85

Rozdział VI

Termin wydania i wejście do obrotu prawnego interpretacji składkowej.....	91
--	-----------

Rozdział VII

Zaskarżenie rozstrzygnięć w sprawie interpretacji.....	97
---	-----------

Rozdział VIII

Wyeliminowanie interpretacji z obrotu prawnego.....	103
1. Trwałość decyzji interpretacyjnej	103
2. Wznowienie postępowania administracyjnego na podstawie Kodeksu postępowania administracyjnego.....	105
3. Wznowienie postępowania zakończonego orzeczeniem sądu w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.....	108

Część II

**WYBRANE ZAGADNIENIA EMPIRYCZNE
W ŚWIELE INTERPRETACJI ZUS
I ORZECZNICTWA SĄDOWEGO**

Rozdział I

Umowy zlecenia z obcokrajowcami spoza UE.....	115
1. Wprowadzenie	115
2. Umowy zlecenia z osobami spoza UE.....	116
3. Umowy zlecenia z obywatelami Ukrainy	121
4. Podsumowanie.....	123

Rozdział II

Zbieg pozarolniczej działalności gospodarczej w Polsce z umową o pracę w innym państwie UE	127
1. Wprowadzenie	127
2. Zbieg tytułów ubezpieczeń	129
3. Procedura concyliacyjna.....	132
4. Podsumowanie.....	133

Rozdział III

Członek zarządu spółki powołany przez jej właściwy organ a podleganie ubezpieczeniom społecznym.....	137
1. Wprowadzenie	137
2. Członek zarządu	139
3. Prezes zarządu.....	142
4. Podsumowanie.....	144

Rozdział IV

Członkowie rad nadzorczych	145
1. Wprowadzenie	145
2. Koszty przejazdów (dojazdów) na posiedzenia rady nadzorczej.....	147
3. Koszty dojazdów i noclegu.....	150
4. Niezaliczanie zwrotu kosztów podróży do przychodu członka rady nadzorczej	152
5. Zwrot kosztów niestanowiących należności z tytułu podróży służbowej.....	154
6. Wynagrodzenie członka rady nadzorczej zamieszkującego w Malezji	155
7. Podsumowanie.....	156

Rozdział V

Prokurent i pełnomocnik a obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym i opłacania składek.....	159
1. Wprowadzenie	159
2. Prokurent niebędący pracownikiem wnioskodawcy	161
3. Prokurent mający prawo do emerytury	162
4. Prokurent będący jednocześnie pracownikiem wnioskodawcy	163
5. Pełnomocnik niebędący prokurentem	165
6. Podsumowanie.....	165

Rozdział VI

Osoba współpracująca	167
1. Wprowadzenie	167
2. Umowa zlecenia z małżonkiem a współpraca.....	168

3. Umowa o pracę z małżonkiem a współpraca	170
4. Umowa zlecenia z małżonkiem bez wynagrodzenia a współpraca	173
5. Umowa o pracę z małżonkiem na część etatu a współpraca	174
6. Zawarcie związku małżeńskiego z pracownikiem a współpraca	175
7. Umowa zlecenia z synem studentem a współpraca	177
8. Umowa o pracę z synem a współpraca	177
9. Podsumowanie	178

Rozdział VII

Przeniesienie majątkowych praw autorskich

i wynagrodzenia wynikające z umów licencyjnych	181
1. Wprowadzenie	181
2. Przeniesienie majątkowych praw autorskich	181
3. Wynagrodzenia wynikające z umów licencyjnych	184
4. Podsumowanie	187

Rozdział VIII

Członkowie komisji egzaminacyjnych	189
1. Wprowadzenie	189
2. Realizacja czynności przez członka komisji na podstawie powołania przez właściwy organ	190
3. Umowa cywilnoprawna z powołanym członkiem komisji egzaminacyjnej	192
4. Podsumowanie	193

Rozdział IX

Nagrody jubileuszowe	195
1. Wprowadzenie	195
2. „Klasyczna” nagroda jubileuszowa	197
3. Nagroda jubileuszowa w postaci rzeczowej	200
4. Złożenie przez pracownika świadectwa pracy zwiększającego staż pracy	203
5. Złożenie wniosku o nagrodę jubileuszową z opóźnieniem	205

6. Skutki zmiany regulacji wewnętrznych	206
7. Jednorazowa rekompensata z tytułu likwidacji nagród jubileuszowych	208
8. Rozwiązanie umowy o pracę a jednorazowa rekompensata z tytułu prawa do nagrody jubileuszowej	210
9. Skutki przejęcia pracowników przez innego pracodawcę	212
10. Podsumowanie.....	212

Rozdział X

Stypendia, staże.....	215
1. Wprowadzenie	215
2. Stypendia dla uczniów szkół ponadpodstawowych współfinansowane z budżetu UE	216
3. Stypendia dla uczestników studiów trzeciego stopnia z tytułu prac badawczych	218
4. Stypendia jako element planowania kadrowego przez przedsiębiorcę	219
5. Stypendia dla studentów w ramach kursów językowych	221
6. Podsumowanie.....	222

Rozdział XI

Świadczenia wypłacane pracownikom w związku z rozwiązaniem umowy o pracę.....	223
1. Wprowadzenie	223
2. Paragraf 2 ust. 1 pkt 2 r.z.u.p.w.s.	223
3. Paragraf 2 ust. 1 pkt 3 r.z.u.p.w.s.	225
4. Podsumowanie.....	231

Rozdział XII

Ekwiwalent za pranie odzieży roboczej	233
1. Wprowadzenie	233
2. Ekwiwalent jako odzwierciedlenie rzeczywistych kosztów.....	235
3. Dodatek (ryczałt) a rzeczywiste koszty.....	237

4. Wyłacony ekwiwalent a przychód w rozumieniu przepisów podatkowych	240
5. Podsumowanie.....	241
Rozdział XIII	
Karty sportowe	243
1. Wprowadzenie	243
2. Karty MultiSport	243
3. Karty sportowe dla zleceniobiorców.....	247
4. Forma pieniężna korzyści materialnej a obowiązek oskładkowania przychodu	248
5. Brak właściwej podstawy prawnej	249
6. Brak wyłączenia wartości kart sportowych w części finansowanej przez pracownika	250
7. Podsumowanie.....	251
Rozdział XIV	
Wartość udostępnianych pracownikom miejsc parkingowych	253
1. Wprowadzenie	253
2. Jednolita linia interpretacyjna	254
3. Podsumowanie.....	256
Literatura.....	257

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

k.c.	– ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740)
Konstytucja RP	– Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
k.p.	– ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320)
k.p.a.	– ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.)
k.p.c.	– ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.)
k.s.h.	– ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1526)
o.p.	– ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm.)
p.p.s.a.	– ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2325 ze zm.)
pr. przed.	– ustawa z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2019 r. poz. 1292 ze zm.)
rozporządzenie nr 883/2004	– rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29.04.2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz. UE L 166, s. 1, ze zm.)
rozporządzenie nr 987/2009	– rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16.09.2009 r. dotyczące wykonania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz. UE L 284, s. 1, ze zm.)

r.z.u.p.w.s.	– rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 1949)
u.e.r.f.u.s.	– ustawa z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 53 ze zm.)
u.p.d.o.f.	– ustawa z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1426 ze zm.)
u.s.d.g.	– ustawa z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2168 ze zm.)
u.s.u.s. / ustawa systemowa	– ustawa z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 266 ze zm.)

Zbiory orzecznictwa i czasopisma

BIP	– Biuletyn Informacji Publicznej
GSP-Prz.Orz.	– Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa
OSPika	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
PiP	– Państwo i Prawo
PiZS	– Praca i Zabezpieczenie Społeczne
PUG	– Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego

Inne

NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
SA	– sąd apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny
ZUS	– Zakład Ubezpieczeń Społecznych

WSTĘP

Regulacje prawne dotyczące ubezpieczeń społecznych i składek na ubezpieczenia społeczne są skomplikowane. Wiele obowiązków związanych z ubezpieczeniami społecznymi i składkami spoczywa na płatnikach składek. Przestrzeganie przepisów składkowych wymaga w pierwszej kolejności posiadania pewności co do ich treści.

W polskim porządku prawnym funkcjonują regulacje umożliwiające w pewnych sytuacjach uzyskanie oficjalnej interpretacji obowiązujących przepisów prawnych w odniesieniu do konkretnej sytuacji faktycznej lub prawnej wskazanej przez uprawniony podmiot. Urzędowa interpretacja to instytucja, która zapewnia bezpieczeństwo obrotu prawnego dla podmiotu, który taką interpretację uzyskał.

W zakresie problematyki ubezpieczeń społecznych i składek na te ubezpieczenia zastosowanie ma ustawa z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych¹, która w art. 83d przewiduje wydawanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych interpretacji indywidualnych. Jednocześnie powyższy przepis (w ust. 1) odsyła do stosowania właściwych przepisów ustawy z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców². Przyjęta przez ustawodawcę koncepcja, że ustawa systemowa nie reguluje kompleksowo problematyki interpretacji przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych, a odsyła do Prawa przedsiębiorców, jest powodem szeregu problemów związanych z wykładnią przepisów nakładających na przedsiębiorców obowiązki daninowe.

¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 266 ze zm.

² Dz.U. z 2019 r. poz. 1292 ze zm.

Instytucja interpretacji przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych i składek jest rozwiązaniem korzystnym z punktu widzenia przedsiębiorcy. Ważne jest zatem, aby uprawnione podmioty mogły z przysługujących im instrumentów prawnych korzystać w pełnym możliwym zakresie. W zamierzeniu autorów niniejsza publikacja ma rozwiązywać wiele problemów, z którymi w praktyce spotykają się przedsiębiorcy.

Opracowanie składa się z dwóch części: teoretycznej i empirycznej. W pierwszej autorzy dokonali analiz zagadnień podmiotowych, przedmiotowych, ustrojowych i proceduralnych związanych z interpretacjami składkowymi. Podstawę do opracowania stanowiły przede wszystkim regulacje prawne oraz – posiłkowo – poglądy doktryny i dorobek judykatury.

Przygotowanie części empirycznej zostało poprzedzone analizą wszystkich decyzji interpretacyjnych, które Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał w latach 2017–2019. Spośród setek problemów, które pojawiły się w wydanych przez ZUS decyzjach, autorzy wybrali kilkanaście. Ich wybór ma oczywiście charakter subiektywny, jednak niewątpliwie wszystkie mają znaczenie dla funkcjonowania przedsiębiorców w obszarze ubezpieczeń społecznych i składek na nie.

Autorzy podkreślają, że świadomie posługują się terminem „interpretacje składkowe”. Wprawdzie wiele decyzji interpretacyjnych wprost składek na ubezpieczenia społeczne nie dotyczy, jednak z praktycznego punktu widzenia wszystko do składek się sprowadza.

Również świadomie w publikacji autorzy pominęli problematykę dotyczącą składek na ubezpieczenie zdrowotne. W ich obrębie sytuacja jest o tyle złożona, że ZUS jest właściwy do wydawania interpretacji w zakresie zasad obliczania składek na ubezpieczenie zdrowotne i ustalania podstawy ich wymiaru, ale obowiązek podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, który najczęściej uzależniony jest od podlegania ubezpieczeniom społecznym, ustala Narodowy Fundusz Zdrowia.

Celem autorów było przygotowanie opracowania monograficznego zawierającego pogłębione analizy prawne, mającego wymiar naukowy,

ale jednocześnie przydatnego dla przedsiębiorców w ich codziennych zmaganiach z trudno zrozumiałymi regulacjami dotyczącymi ubezpieczeń społecznych i składek na ubezpieczenia społeczne.

Część I

**PROBLEMATYKA
TEORETYCZNOPRAWNA**

Rozdział I

ZAGADNIENIA WPROWADZAJĄCE

1. Geneza i podstawa prawna interpretacji przepisów składkowych

Przepisy prawa daninowego są niewątpliwie skomplikowane¹. Dotyczy to zarówno prawa podatkowego, celnego, jak i przepisów regulujących składki na ubezpieczenia społeczne. Z uwagi na konsekwencje naruszenia przepisów prawa daninowego istotne jest, aby adresat norm prawnych miał pewność co do ich treści.

Od wielu lat w porządku prawnym funkcjonują regulacje umożliwiające w pewnych sytuacjach uzyskanie oficjalnej interpretacji obowiązujących przepisów prawnych w odniesieniu do konkretnej sytuacji faktycznej lub prawnej wskazanej przez uprawniony podmiot. Przykładami takich interpretacji są przede wszystkim interpretacje indywidualne w sprawach podatkowych (na podstawie ustawy z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa²), decyzje WIT i WIP (wiążąca informacja taryfowa lub wiążąca informacja dotycząca pochodzenia) czy interpretacje uzyskane zgodnie z przepisami Prawa przedsiębiorców.

Urzędowa interpretacja zapewnia bezpieczeństwo obrotu prawnego dla podmiotu, który taką interpretację uzyskał. Daje także gwarancję

¹ Zob. np. W. Morawski, *Interpretacje prawa podatkowego i celnego – stabilność i zmiana*, Warszawa 2012, s. 27.

² Dz.U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm.

w zakresie przewidywalności zachowań organu administracji publicznej w przedmiocie nakładanych obowiązków daninowych. Podmiot, który uzyskał interpretację, nie jest nią związany w sposób bezwzględny, gdyż to od jego decyzji zależy, czy się do niej zastosuje. Jeśli się jednak zastosuje, to nie może ponosić negatywnych konsekwencji, tj. nie może być obciążony jakimikolwiek daninami publicznymi, sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji.

Warto podkreślić, że samo pojęcie interpretacji może być rozumiane dwojako: po pierwsze jako pogląd co do wykładni prawa (podejście materialne), po drugie jako akt (dokument), w którym ten pogląd został zawarty (podejście formalne)³. W niniejszej monografii autorzy zajmą się analizą interpretacji składkowych (interpretacją przepisów składkowych) zarówno w ujęciu formalnym (w części I), jak i materialnym (w części II).

O ile w zakresie przepisów prawa podatkowego czy celnego interpretacje funkcjonują od wielu lat i w literaturze przedmiotu poświęcono im sporo miejsca, o tyle interpretacje przepisów składkowych pojawiły się w obrocie prawnym stosunkowo niedawno, a w doktrynie poświęca się im niewiele uwagi.

W kluczowym dla interpretacji przepisów składkowych akcie prawnym – ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych – możliwość wydawania interpretacji przepisów składkowych pojawiła się dopiero z dniem 1.01.2013 r., kiedy to zaczął obowiązywać dodany przez art. 7 ustawy z 16.11.2012 r. o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce⁴ art. 83d. Miał on wówczas następujące brzmienie:

„Zakład wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (...), w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, zasad obliczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowot-

³ W. Morawski, *Interpretacje...*, s. 43.

⁴ Dz.U. poz. 1342.

ne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz podstawy wymiaru tych składek. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Zakład niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej”.

Ustawą z 11.05.2017 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw⁵ – na podstawie art. 1 pkt 17 – z dniem 13.06.2017 r. dotychczasową treść art. 83d oznaczono jako ust. 1 i dodano ust. 2 w brzmieniu:

„Nie wydaje się interpretacji indywidualnych w zakresie tych elementów stanu faktycznego, które w dniu złożenia wniosku o interpretację są przedmiotem toczącego się postępowania wyjaśniającego lub kontroli albo gdy w tym zakresie sprawa została rozstrzygnięta co do jej istoty w decyzji Zakładu”.

Kolejna zmiana została dokonana na podstawie art. 50 pkt 17 ustawy z 6.03.2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej⁶. W jej następstwie z dniem 30.04.2018 r. nowe brzmienie otrzymał ust. 1:

„Zakład wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, zasad obliczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz podstawy wymiaru tych składek. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Zakład niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej”.

⁵ Dz.U. poz. 1027.

⁶ Dz.U. poz. 650.

Następna nowelizacja nastąpiła na podstawie art. 24 pkt 8 ustawy z 23.10.2018 r. o Funduszu Solidarnościowym⁷ – z dniem 1.01.2019 r. zmieniono treść art. 83d ust. 1 w ten sposób, że dodano do dotychczasowych rodzajów składek kolejne – na Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Dalsza zmiana – na podstawie art. 5 pkt 9 ustawy z 20.12.2019 r. o zmianie ustawy o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw⁸ – polegała na zastąpieniu dodanej wcześniej składki na Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych składkami na Fundusz Solidarnościowy.

Aktualnie art. 83d u.s.u.s. ma więc następującą treść:

„1. Zakład wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, zasad obliczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz podstawy wymiaru tych składek. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Zakład niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej.

2. Nie wydaje się interpretacji indywidualnych w zakresie tych elementów stanu faktycznego, które w dniu złożenia wniosku o interpretację są przedmiotem toczącego się postępowania wyjaśniającego lub kontroli albo gdy w tym zakresie sprawa została rozstrzygnięta co do jej istoty w decyzji Zakładu”.

Należy podkreślić, że ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych nie reguluje kompleksowo problematyki interpretacji przepisów składkowych. Istotnym uzupełnieniem dla ustawy systemowej są przepisy Prawa przedsiębiorców, a wcześniej – ustawy z 2.07.2004 r. o swobodzie dzia-

⁷ Dz.U. poz. 2192.

⁸ Dz.U. poz. 2473.

łałości gospodarczej⁹. W zakresie interpretacji przepisów składkowych nie mają zastosowania przepisy regulujące w Ordynacji podatkowej interpretacje podatkowe.

W art. 83d u.s.u.s. znalazło się pierwotnie odwołanie do treści art. 10 u.s.d.g. W tekście pierwotnym miał on następujące brzmienie:

- „1. Przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu wnioski o wydanie pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej, w jego indywidualnej sprawie.
2. Przedsiębiorca nie może być obciążony jakimikolwiek daninami publicznymi, sankcjami finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji.
3. Zasady udzielania interpretacji regulują odrębne ustawy”.

Artykuł 10 u.s.d.g. był wielokrotnie nowelizowany. Ostatecznie z dniem 30.04.2018 r. został uchylony i zastąpiony przez art. 34 pr. przed.

Wielokrotnie krytykowany¹⁰ art. 10 u.s.d.g. został niemal bez zmian „skopiowany” do art. 34 pr. przed. Ustawodawca nie skorzystał z okazji, jaką było uchwalenie nowej ustawy, do wyeliminowania sygnalizowanych przez doktrynę usterek legislacyjnych.

⁹ Dz.U. z 2017 r. poz. 2168 ze zm.

¹⁰ Zob. np. J. Wantoch-Rekowski, *Podmioty uprawnione do składania wniosków o wydanie interpretacji przepisów składkowych*, PiZS 2013/1, s. 30–34; J. Wantoch-Rekowski, *Zakres podmiotowy uzyskania „interpretacji składkowych” a zasada równości wobec prawa* [w:] *Potentia non est nisi da bonum. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Zbigniewowi Witkowskiemu*, red. M. Serowaniec, A. Bień-Kacała, A. Kustra-Rogatka, Toruń 2018, s. 813–823.

2. Zasady związane z możliwością uzyskania interpretacji przepisów składkowych

2.1. Wprowadzenie

Instytucja interpretacji przepisów składkowych jest rozwiązaniem korzystnym z punktu widzenia przedsiębiorcy. Aktualna treść przepisów prawnych pozwala na wyodrębnienie kilku zasad rządzących wydawaniem, a także związanych z istnieniem interpretacji składkowych¹¹. Przez pojęcie zasad należy rozumieć najistotniejsze cechy instytucji interpretacji przepisów składkowych, które można wywieść z treści przepisów. W literaturze np. w odniesieniu do zasad ogólnych postępowania administracyjnego podnosi się, że „dotyczą one podstaw i metod postępowania, a więc zagadnień mających doniosłe znaczenie dla całej działalności organów administracji. Są to zasady ogólne w tym sensie, że chodzi tutaj z reguły o przepisy wyjęte niejako przed nawias, a więc wspólne dla całości postępowania administracyjnego”¹².

Należy zaznaczyć, że wyodrębnienie zasad związanych z instytucją interpretacji przepisów składkowych nie oznacza, że zawsze są one charakterystyczne tylko dla interpretacji indywidualnych. Trzeba bowiem zauważyć, że wydanie interpretacji następuje w drodze decyzji administracyjnej na podstawie Prawa przedsiębiorców, ogólnej procedury administracyjnej, a zastosowanie mają także przepisy ustawy systemowej i inne ustawy, do których ta ostatnia odsyła. Oznacza to, że zasady dotyczące interpretacji przepisów składkowych współistnieją z zasadami wynikającymi z ustawy z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego¹³, a także ogólnymi zasadami prawa.

¹¹ Po raz pierwszy w literaturze wymienienie i przeanalizowanie zasad interpretacji przepisów składkowych nastąpiło w opracowaniu T. Brzezickiego i J. Wantoch-Rekowskiego zatytułowanym *O zasadach decyzji interpretacyjnych wydawanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych* [w:] *Umowy cywilnoprawne w ubezpieczeniach społecznych*, red. M. Szablowska-Juckiewicz, M. Wałachowska, J. Wantoch-Rekowski, Warszawa 2015, s. 300–309.

¹² S. Rozmaryn, *O projekcie kodeksu postępowania administracyjnego*, PiP 1959/4, s. 636–637.

¹³ Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.